

Motion till riksdagen

1988/89:K608

av Håkan Hansson och Sven-Olof Petersson (båda c)
Arvoden vid offentliga förtroendeuppdrag

Vid förtroendeuppdrag för statens räkning utgår i dag ersättning efter vissa principer. En offentligt anställd hos stat eller kommun får utföra förtroendeuppdrag på arbetstid och får ersättning för de avlöningsförmåner som han går miste om. Övriga får ersättning med för närvarande 300 kr./dag i enlighet med regeringsbeslut. I vissa sammanhang utgår ersättning för påvisad förlorad arbetsförtjänst.

Egenföretagare, som har offentliga förtroendeuppdrag, har dock ofta svårt att bevisa en inkomstförlust. Det hävdas att de kan "arbeta igen" förlorad tid. Emellertid måste enligt vår uppfattning fritiden för egenföretagare värderas på samma sätt som för anställd. Andra egenföretagare, t.ex. butikshantverkare, är för sin verksamhet bundna till vissa öppettider och kan då inte arbeta igen den förlorade tiden.

De flesta småföretag och lantbruk ger ej mer avkastning än som motsvarar arbetsinsatsen. Detta betyder att om egenföretagaren är borta en dag, t.ex. för ett offentligt uppdrag, så sjunker den nedlagda arbetstiden i motsvarande grad. En lantbrukare som är ansluten till avbytarsystemet har visserligen möjligheten att leja in en avbytare som ersättare för en kostnad av för närvarande högst 475 kr. per dag. Produktionsresultatet torde i normalfallet täcka denna kostnad och övriga kostnader i företaget. Dock ger inte resultatet utrymme för att täcka skillnaden mellan erhållet arvode (300 kr.) och full dag ersättning till lantbrukaren. För övriga egenföretagarekategorier finns inte motsvarande avbytarsystem.

Den nu tillämpade ersättningen för offentliga uppdrag innebär att såväl lantbrukare som andra småföretagare i allmänhet gör en ren förlust på flera hundra kronor per dag. Detta har också medfört att dessa grupper inte anser sig ha råd att engagera sig i offentliga uppdrag. Samtidigt utgör detta ett problem som ur demokratisk synpunkt är mycket allvarligt eftersom det medför en snedvridning av representationen i offentliga organ.

Det är uppenbart att samhället förlorar mycket kunskap och erfarenheter genom att med alltför snäva ersättningsbestämmelser göra det omöjligt för lantbrukare och småföretagare att ta offentliga uppdrag. Ärendena blir därmed inte allsidigt belysta och beredda innan beslut tas.

En höjning av ersättningen till egenföretagarna vid offentliga uppdrag är därför en synnerligen angelägen fråga. Vilken nivå en sådan höjning skall ligga på är svårt att exakt ange, då varken lantbruks- eller småföretagen har någon enhetlig lönsamhetsbild. För att en höjning skall vara meningsfull – dvs. få avsedd verkan – måste den dock vara så stor att den i görligaste mån

täcker den direkta inkomstförlust som egenföretagaren gör vid bortovaro för offentliga uppdrag.

Mot. 1988/89
K608

En utgångspunkt vid avvägningen av vilken ersättningsnivå som skall tillämpas kan vara dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen. Med tanke på att arbetslöshetsersättningen sällan ersätter hela inkomstbortfallet och att dagersättningen vid offentliga uppdrag är tänkt att ersätta förlorad inkomst måste dock denna senare ersättning höjas till minst 600 kr.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen hos regeringen begär en översyn av ersättningsregler-
na vid offentliga förtroendeuppdrag.

Stockholm den 20 januari 1989

Håkan Hansson (c)

Sven-Olof Petersson (c)